

SLOVENE

Štev. 27. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 4. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petična (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Srbsko-bolgarsko prijateljstvo.

Belgrad, 2. svečana.

Pred dvema tednoma so se iz Zofije vrnili delegati belgrajske visokošolske mladine, ki so bili odposlani, da se posvetujejo o zvezi med srbskim in bolgarskim narodom vobče ter posebe o skupnem delu z ozirom na makedonsko vprašanje. Ni čudno, da je to vprašanje prišlo na dnevni red. Makedonija je točka, za katero se danes zanimajo vse interesirane države na Balkanu. Naravno, da nista ravnodušni dve državi, ki sta po krvi sorodni Makedoniji. Makedonsko vprašanje še od zadnje srbsko-bolgarske vojske ni rešeno.

Omladina dveh bratskih narodov, katero vodijo višji nameni skupnega odpora proti tujemu vplivu na Balkanu, je našla način, po katerem bodo v bodoče Srbi in Bolgari složni v tem vprašanju na korist obeh narodov. Dogovor med bolgarskimi in srbskimi delegati je izražen v naslednji resoluciji:

Zastopniki bolgarske in srbske visokošolske mladine, zbrani v Zofiji 8. in 9. januarja po star. koled. 1904, so se dogovorili:

I. Srbska in bolgarska mladina hoče razširati ideje o federaciji balkanskih narodov v obrambo politične in gospodarske neodvisnosti proti vnanjim državam, osobito proti Rusiji in Avstriji. Prvi korak bodi carinska in politična zveza med Srbijo in Bolgarijo.

II. Omladina izjavlja, da makedonsko vprašanje ni vprašanje Srbije, Bolgarije in Grške, marveč izključno in v prvi vrsti vprašanje potlačenih narodov, ki ondi žije; edina pot do slobode v smislu avtonomne Makedonije je revolucija politično zedinjenih tamošnjih narodov.

Zastopniki upajo, da bode velikašolska mladina kot nositelj najvzvišenejših idealov v svojem narodu uporabila vse sile, da izvrši označene ideje.

Ta resolucija je bila prečitana v Belgradu na zboru visokošolske mladine ter bila soglasno sprejeta. Tudi bolgarska vseučiliška mladina je odobrila to resolucijo. A to ni še vse, mladež se hoče shajati. Srbski visokošolci obiščejo svoje tovariše v Zofiji dne 3. sušca; z njimi pojde tudi pevsko društvo »Obiličje«, ki priredi koncert. Zofijska mladež pa pride v Belgrad povodom proslave stoletnice vstanka proti Turkom pod Karadžordžem. Povabljeni bodo tudi Hrvatje in Slovenci, kar se po prilici zgodi koncem sušca.

To so prvi uspehi sporazuma. Sestanki bodo dobro vplivali na obe strani. Izmenjavale se bodo misli, poravnava nasprotja, sklepala znanja in prijateljstva idealnih src, da nastane bratsko prijateljstvo, toli potrebno v tem času. To je bilo potrebno, in te potrebe se morajo vsi zavedati. Da se ta ideja tem hitreje širi, so belgrajski velikošolci ustanovili list »Slovanski Jug«, ki izhaja že dva meseca. Ta list je utrdil sporazum mej srbsko in bolgarsko mladino, srbski narod ceni trud in delo svoje mladeži.

Hrvatska mladež doslej ne kaže znaka za sporazum; hladno in negativno je odgovorila srbskim tovarišem glede sestanka. A to nas ne plaši. Poskusiti hočemo iznova, da se uglaadi pot sporazumu mej južnimi Slovani.

Zopet blamaža liberalcev.

Ko je bilo avstrijsko liberalno časopisje radi papeževga »Motu proprio« korenito blamirano, pričelo je pisariti o izrekih nadvojvode Frana Ferdinanda »proti klerikalizmu«, kakor smo že včeraj kratko omenili in dostavili, da je to vse le pobožna želja liberalcev. Sedaj se je res vse izkazalo za neresnično, tudi vest, da bi došlo do kakega nesporazumljenja mej nadvojvodo in katoliškim šolskim društvom. »Reichspost« poroča, da je obratno resnica, da je namreč nadvojvoda tudi po prevzetju protektorata dejanski podpiral katoliško šolsko društvo. Nadvojvoda ni sploh proti nobenemu storil kakega takega izraza, kakršnega so mu podtaknili nasprotniki. Tudi uradno se razglša, da na poročilih liberalnih listov ni bila nobena besedica resnična.

Pangermanski izgredi v Rumi.

Iz Zagreba, 2. febr.

Pred nedavnim sem sporočil o pangermanskem pokretu v Slavoniji. Ta pokret je rodil že sad. Pangermanski list »Deutsches Volksblatt« v Rumi je pokazal očitno svoje protihrvatske tendence, ker buni švabske doseljence po celi Slavoniji, da se morajo združiti ter nemške osnove podpirati na celi črti. V sami Rumi pa je razdražil ta list prebivalce v toliki meri, da so se le ti vzdignili ter napadli tamošnjega župnika in kaplana Mladjenovića. In zakaj so to storili? Pred enim mesecem je bil postavljen za kateheta na rumskih šolah duhovnik G. Platz. Ta gospod je tudi privrženec pangermanske struje, pa ni imel drugega posla, nego se je pridružil izdajateljem omenjenega lista, za katerega je celo nabiral naročnike v sami Rumi in po bližnjih mestih. Njegovo delovanje je bilo sploh živahnejše zunaj šole nego v šoli. Zato ni imel niti toliko časa, da bi se s tamošnjimi odličnejšimi osebami spoznal, ker je najraje zahajal v uredništvo omenjenega pangermanskega lista. Duhovna oblast v Djakovem je bila seveda o tem podučena, pa je tega gospoda prestavila na drugo mesto. Zdaj je bil pa ogenj v strehi. Pangermanski so obdolžili župnika in kaplana, češ, da sta ona dva kriva, da je moral G. Platz iz Rume. Do 500 se jih je zbralo v soboto pred župnim dvorcem, a mnogi so vdrli tudi na hodnike ter izvajali posebno kaplana Mladjenovića, ki se je bil zaprl v svojo sobo. Zmerjali so ga nedostojno in mu grozili. Slednjič jih pride deset k župniku ter izjavijo, da niso zadovoljni s premeščanjem G. Platzja in da zahtevajo, naj se isti zopet postavi za kateheta.

Demonstracija je trajala celo uro sredi trga, in vendar ni redarstvo posredovalo, dasi je kaplan Mladjenović javil o nasilstvu ter prosil pomoči. Sale ko se je množica deloma razšla, je prišel poverjenik redarstva ter izpraševal župnika za vodje te demonstracije. Bog vé, kaj bi se bilo še zgodilo, da ni kaplan Mladjenović naprosil uglednega meščana Riesterja, ki ima v Rumi velik vpliv, da pomiri Svabe, kar se mu je slednjič po dolgem trudu vendarle posrečilo. G. Riester jih je nagovoril, da naj se brzojavno obrnejo na duhovno oblast v Djakovu, ali da naj mirno čakajo na odgovor. Župan se še pokazal ni. Tudi on je Nemec, pa se boji za službo, ko bi delal proti Svabom, ki ga volijo. Kje je bila pa kotarska oblast, ki sicer na vsakem hrvatskem shodu zbere žandarje in stražarje od vseh strani, da branijo mažaronijo? Kaj smo že tako

nizko padli, da prepuščamo gospodariti v hrvatski zemlji že naseljencem, domačinom pa preganjamo, če branijo pravice svoje zemlje. Na Hrvatskem gre zares že vse narobe, oblasti bolj skrbé za tujce nego za prave rojake. Sicer pa je gotova stvar, da so ta pangermanski pokret v Slavoniji zasnovali židje, ki hrepene še po večem gospodstvu v hrvatskih zemljah. Spočetka so poskušali z naseljenimi Mažari, toda jih je bilo premalo in niso dosti inteligentni. Zdaj so zaslepili Svabe, ki so tako dolgo mirno živeli med Hrvati, ter jih izrabljajo v svoje svrhe. Ves pokret pa gre iz Berolina skozi Dunaj in Budimpešto, saj je geslo te politike: Odstranimo Slovane na jugu in odprta boše nam pot na Balkan. Zatorej, Slovenci, Hrvatji in Srbi, pozor!

Avstrijska delegacija.

Včeraj je bila plenarna seja avstrijske delegacije. Na vrsti je bila razprava o kreditu za zasedeni dežel, katero je vodil dr. Susteršič. Prvi je govoril delegat Biankini. Izjavil je, da stoji Hrvatske glede Bosne in Hercegovine na programu, sklenjenem leta 1895. Bosna se mora priklopiti hrvatskim deželam, obsojal je ponemčevanje in madjarizacijo ter ostro govoril zoper Khuenovo vlado. Priznal je, da je umrl minister Kallay prinesel v Bosno sicer nekaj kulture, a storil je mnogo pogreškov. Biankini je zahteval, da se ustanovi v Bosni deželni zbor in se podeli občinam popolna avtonomija. Grajal je gozdno upravo v zasedenih deželah ter zahteval razne preosnove v gospodarstvu. Govoril je o naseljevanju; vlada podpira Nemce in Madjare. Zahteval je varstvo domačih delavcev, učiteljev, duhovnikov, povzdigo ljudskega šolstva. Po njegovem triurnem govoru je povzel besedo delegat Sylvester. Omenjal je znano Derschattovo resolucijo in govoril potem o skupnem računu zasedenih dežel. Baval se je z bosanskim gozdarskim in lesnim vprašanjem, z zgradbo železnice ter se zavzel za to, da se združi Dalmacija z zasedenimi deželami. Delegat Kramar je naročal, naj Avstrija na Balkanu ne vodi osvojevalne politike, zavzel se za status quo in znova priporočal vladi previdnost glede balkanske politike. Govoril je o italijansko-slovanskem pobratimstvu, zoper vsenemško prodiranje in slednjič o zasedenih deželah. Zahteval je vsprejem domačinov v državno službo, nemščina ne sme biti uradni jezik v Bosni, in želi večje slobode glede tiskovnega zakona. Delegat Kottulinsky je govoril o lesni trgovini zasedenih dežel in o konkurenci, ki jo ta povzroča alpskim deželam. Delegat Tollinger je govoril o gozdni upravi v Bosni, nakar je bila generalna debata zaključena. Državni finančni minister je odgovarjal na interpelacijo glede zboljšanja plač v Bosni. Plače ljudskih učiteljev v Bosni in Hercegovini so povprečno znatno višje, kakor na Hrvatskem, v Dalmaciji in Slavoniji. — S tem je bila seja pri kraju. Nadaljuje se danes.

Hrvatski sabor

je imel včeraj zopet sejo, katere se je udeležil tudi ban Pejačević. Vlada večina ga je pozdravljala z »živio« klici. V včerajšnji seji je govoril Frank, ki je odklanjal proračun.

Govornik je izjavil, da se reg. delegacija ne sme povrniti iz Budimpešte s sedanjim primanjkljajem, bolje je odkloniti vso nagodbo z Ogrsko.

S številkami je dokazoval, kako Madjari jemljijo iz hrvatskih žepov. Od l. 1868 do l. 1899 je Hrvatska od svojih avtonomnih dohodkov dala k skupnim zadevam 407 milijonov kron.

Ta veličanska bremena nosi Hrvatska za sijaj Ogrske. Sekoijski načelnik dr. Šu-

manović je razburjeno odgovarjal in klical, da proti neredu so edino pravi odgovor topovi in puške. Danes je zopet seja.

Vstaja proti Nemcem v zahodni Afriki.

Iz zahodne Afrike prihajajo vedno resnejša poročila. Poleg rodu Hereros vzdignil so se proti Nemcem rodovi Namaquas, Bečuanini in Ovambos na severu. Vstaje Hottentotov na jugu so Nemci pravčasno zatrli. Trajalo bode več tednov, predno bodo imeli Nemci ondi zadostno vojakov.

Iz Berolina poročajo, da je prvi oddelek nemških pomožnih čet zasel Windhoek in Okahandja, nakar so nemški vojaki zavzeli glavno taborišče Hererov.

Iz brzojavk.

Zofija. Tukajšnji listi poročajo, da se je rumunska vlada službeno obrnila do avstrijske, naj aretira Boris Saralova, kadar stopi na avstrijska tla, ker je Boris Saralov od sodnije v Bukareštu obsojen na smrtno delo v rudnikih radi uboja profesorja Mihajleana. Avstrijska vlada je odgovorila, da smatra ta uboj političnim delom ter radi tega ne more ugoditi zahtevi rumunske vlade.

Zofija. Arnavti groze s silovitostimi napram novemu zapovedniku makedonskega orožništva, italijanskemu generalu Georgisu. Bati se je, da se mu ne zgodi isto, kar se je zgodilo ruskima konzuloma v Bitolji in Mitrovici.

Dunaj. Kakor se čuje iz krogov delegatov, namerava vlada sklicati državni zbor 23. februarja.

Inomost. Dr. Kathrein sklicuje na dan 9. februarja v Inomost konferenco konservativnih in krščansko socialnih vodij tirolskih Nemcev. Konferenca se bo bavila s pogoji sprave. Konferenca se bodo udeležili tudi tirolski škotje.

Dunaj. Ogrska delegacija je imela včeraj sejo, v kateri je določila dnevni red za prihodnji teden. Tekoči teden in v ponedeljek dopoldne zborujejo odseki.

Dunaj. Člani nemške ljudske stranke so včeraj skušali pregovoriti dr. Derschatto, da bi obdržal predsedstvo, ter so ga zagotovili osebnega zaupanja. Dr. Derschatta je odklonil.

Belgrad. Ministrstvo Gruić je odstopilo, ker mu zbornica ni dovolila zvišanja državnih dohodkov. Kralj demisije ni sprejel. Tudi radikalni klub se je izrekel proti demisiji.

Berolin. Sodišče v Bronnbergu je obsodilo posestnika tiskarne, Tomszewskega, na tri mesece ječe, ker je izdal zbirko poljskih narodnih pesmi.

Carigrad. Turška vlada je sporočila poslanikom, da pripravljajo makedonski odbori bombe z eksplozivnimi tvarinami, ki eksplodirajo brez poka. Poskusi so pokazali, da imajo te bombe sedemkrat večji uspeh, nego prejšnje.

Pariz. Udje francosko-italijanske lige so pričeli zbirati denar za Viktor Hugovo soho, katero podarijo mestu Rimu.

Dunaj. Nadvojvoda Ludovik Viktor je odložil protektorat družbe belega križa. Na njegovo mesto je bil izvoljen za protektorja nadvojvoda Friderik.

Budimpešta. V neki kavarni se je aprl dne 3. t. m. neki stražmojster z neko družbo. Vsi prisotni gosti so pričeli napadati stražmojstra. V odločilnem trenutku je došel tja neki nadporočnik, ki je stražmojstra pregovoril, da je zapustil kavarano. Nato je zapovedal dotični nadporočnik godbi, naj igra Kešutovo himno. Ko jo je godba pričela, pokleknil je nadporočnik ter klečal do konca pesmi. To je seveda dopadlo navzo-

dim, ki so nadporočniku prirejali velike ovacije.

Buenos Aires. Vlado se je bilo pri Montevideo porazena od 5000 Saravio-vih vojakov. Povsod divja guerila-vojska. Vsa trgovina počiha.

Milan. Iz Rima se poroča, da izda papež Pij X. encikliko, ki bo naznanila celemu svetu trimesečni jubilej. Pričakuje se mnogo romarskih vlakov.

Berolin. Čuje se, da 15. t. m. odpotuje nemški cesar na tuj.

Dunaj. Cesar Franc Jožef je pri zadnjem dvornem plesu srbskemu poslaniku podal roko, izrazil se jako blagohotno o Srbiji, vendar izjavil, da se mora zahtevati, da kralj Peter vse grozovitosti pri umoru kralja Aleksandra desavoira.

Sredce. Radi nove organizacije macedonskih odborov se vrše shodi macedoncev v Bolgariji. Skušajo odstraniti razkol med notranjo in zunanjo organizacijo.

Budimpešta. »Budapesti Hirlap« poroča: Katoliška ljudska stranka je sklenila, pričakati pojasnil svojega ministra in nato sklepati o nadaljnjem svojem postopanju. Ako bodo ta pojasnila zadovoljiva, opusti obstrukcijo in se bržkone ne udeležuje več debate o rekrutnem kontingentu.

Koroške novice.

k. »Südmark« v Rožeku. Oslowski vsememški list poroča, da bo prihodnje nedeljo, dne 7. t. m., v Rožeku ustanovni shod nove podružnice »südmarke«. Nemški listi že dalje časa pišejo o tem in pravijo, da je to »zasluga« agitacije gg. župnikov Ražuna in Hüttnerja ter dr. Brojca! Pravi vzrok tej ustanovitvi je sevé iskati drugod! Naj le ustanavljajo podružnice, kolikor jim ljubo — rožeških Slovencev upognili ne bodo, in — čez tri leta se zopet vidimo pri običinskih volitvah!

k. Novo izobraževalno društvo se snuje za Rožek in okolico! Tako je prav! Priskrbimo ljudstvu prave izobrazbe in védo, da nemčurjem ne pojde na limanice. Rodoljubi, požurite se tudi po drugih krajih z ustanovitvijo takih prekoristnih društev!

k. Nemški listi se zdaj zelo obširno bavijo z običinsko volitvijo v št. Jakobu v Rožu, ker jim je presijajna slovenska zmaga obležala v želodcu. In z rekurzi pretijo, zavedni slovenski volilci pa se jim smejejo in si sami želijo novih volitev, pri katerih nemčurjem sigurno pripravijo še občutnejši poraz. Se Koroška ni propadla!

k. V Celovcu je bilo v l. 1903. rojenih v vseh treh mestnih župnijah 498. od teh nezak. 180 (36-14%); v poročnišnici 321 (300 nez.); porok je bilo 187, umrlo jih je v mestu 484 (130 otrok), umrlo jih je v bolnišnici 377 (104 otroci) neprevidenih (brez krivde duhov.) 48. Olpadnikov je bilo v mestu 30 odraslih 4 otroci. Mesto šteje 23.549 katolikov, 773 protest., 146 avtor. judov in 20 drugih veroizpovedanj.

k. Celovski protestantje vabijo katoliška dekleta k petju v svoj tempel. Kaj ne: »Namen posvečuje sredstva«?

k. Sibirijo imamo še vedno v Celovcu. Za odkar je padel prvi sneg, ležijo sneženi kupi po mestu. Magistrat ima pač za nepotrebne namene dosti denarja. Toda, saj smo napredni. Ali je tudi po drugih stolnih mestih tako?

k. Zima nam je do sedaj vobče pri-zanašala; je nekaj dni smo imeli od 9°—13° mraza, sedaj pa zopet milo vreme. Solnce se nam je skozi dobra dva mesca le redko za nekaj ur prikazalo; sedaj pa nas ogreva vsak dan. Vrbko jezero še ni zamrznjeno; žalost za naše dračice.

k. V St. Janžu na Mostiču je bilo voljenih v običinski zastop 14 Slovencev in 4 Nemci. Mislite si, da je občina sedaj v slov. rokah? A temu ni tako; zakaj ti Slovenci so taki, ki hočejo biti bolj nemški, kakor Nemci sami. Takih imamo na Koroškem jako mnogo; v krški dolini pač še vse spi.

k. Naš kršč. soc. list »Kärntner Z.« je začel donášati po novem letu posebno prilogo »Abwehr«, ki ima namen, osvetljevati v pravi luči in zavračevati vse laži in nečedne napade nasprotnikov na katol. vero in duhovščino. Nasprotnikom to nikakor ne diši.

k. Nevarno xbolela je mati č. g. Fr. Meškota, župnika in slov. pisatelja. Gospod Meško se je odpeljal v sredo domov na Štajersko. Najodkritosrdneje sočutje!

k. Nevarno xbolel je g. Ant. Rupnik, predsednik katol. del. društva v Prevaljih. Priporočamo blagega moža molitvi vsem znancem.

Štajerske novice.

š. Ptujске novice. Tako se je mudilo ptujskim mestnim očetom, izvoliti Or-niga županom, da so preložili izvolitev, ki je bila določena na dan 1. februarja, na soboto 30. m. m. »Vkljub bridkim skušnjam« je zopet prevzel Ornig županstvo. To je vsak otrok v Ptuj vedel, da bo Ornig župan, čeravno se je branil sramežljivo. Vice-

župan je »Kaiser«. Radovedni smo samo, kaj bo letos zidal Ornig. Bržkone norišnico za tista, ki so ga volili.

š. Učimo se od nasprotnikov. Meseca januarja je poslala tržaška sodnija v Slovenske gorice samoitalijski dopis, torej v popolnoma slovenski kraj, kjer se le s te žavo dobi italijanski tolmač. Tako delajo Italijani, tako delajo Nemci, tako delajo Madjari: tako delajmo pa tudi mi. Pri vseh uradih zahtevajmo slovenske dopise in slovenske tiskovine in povsod pošiljajmo samo slovenske dopise. Enako pravico za vse!

š. Na mariborski gimnaziji so nade-polni nemški mladiči minole nedelje pridno sedeli v »karceru« zaradi sabljanja. Stvar pa je bolj zanimiva nego se v našem mestu splošno sodi. Nemško dijaštvo se je učilo sabljanja v zvezi »Germania«. Uda te zveze pa sta tudi privandranec iz rajha učitelj telovadbe Halfter ter neki mladi nemški suplent gimnazije in seveda mnogo nemških vseučilišnikov. Svoja souda iz profesor-skega kolegija so dijaki pri preiskavi zatajili! Ravnatelj je sicer slišal o tem zv-oniti, a preiskovati si dalje ni upal, ker bi to bilo gospodom v Gradcu neljubo. V Germaniji se je gojil vsememški duh in posebno se je častil ideal mladih nemških ljudi — Bismarck. Nemci skrbno iščejo istega, ki bi jih bil izdal. Gostilničar pri Taferni, kjer je Germania sabljala, je oklo-futal nekega slovenskega dijaka, kateri je po krivem sumničil. Kaj je ravnatelj v obrambo oklofutanege dijaka storil, ni znano!

š. Volitve v okrajni zastop mariborski so se začele dne 3. t. m. Volilo je veleposestvo in so izvoljeni: dr. Janez Schmiederer, župan mariborski; dr. Kornfeld, sodnijski zdravnik; vitez Rozman iz Radvanja; Bothe, poštar rački; Mayer, gostilničar v Gornji Kungoti; Löschigg, veleposestnik v St. Lovrencu nad Mariborom; Neubauer, veleposestnik v Seincici; Urbančič, veleposestnik v St. Marjeti na Pesnici; in Baumgartner, veleposestnik v Jarenini. Glasov so dobili do 156. Slovenci se niso udeležili volitve, ker bi pri najboljših razmerah ne spravili v tej skupini niti polovico toliko glasov. Vendar bodo tudi tukaj v prihodnje nastopali, da se vsaj omeji in zajezi razje-dajoči vpliv nemškutarstva. Pač pa se bodo Slovenci udeležili volitve v kmečki skupini dne 9. febr. in ako spravijo zaupniki vse naše može isti dan na volišče, upajo tudi na zmago. Diferenca v številu glasov ne bo velika. Mariborski zastop bi vsaj v tej skupini lahko bil slovenski, ako bi svoječasno naši ljudje ne držali rok križem ter mirno čakali, da jim kakšna višja moč sama nakloni slovenske zastopnike! Dne 4 febr. volijo najvišji obdaščenci trgovine in indu-strije, dne 5. pa mesto Maribor in trg St. Lovrene nad Mariborom.

š. Poštna vest. Mesto poštnega eks-pedijenta pri Sv. Martinu nad Gorenjim Gradom je dobil č. g. Martin Zidar n.

š. Poročil se je v Mariboru trgovec Karol Kuchar z gđ. Klotilde Skoflek.

š. Nova blamaža. Dne 21. dec. l. l. je bil obsojen čast. gosp. župnik dresneveski, J. Sušnik, na 300 K globe, ker ga je tožil znani Kresnik zaradi razžaljenja časti. Nemški časniki so pri tej priliki na nesramen način napadali č. g. župnika. Višje sodišče je pa prvo razsodbo ovrglo. Seveda tega nemški časniki pri svoji znani resnicoljubnosti ne poročajo in tudi ne preklidejo svojih lažnivih in nesramnih napadov.

š. Požarniki v Mota-Hrastje pri Radenci so imeli v nedeljo dne 24. m. m. bal, pri katerem so pridno gabili in hajlali. Baje so tudi takšni ljudje obiskali ta ples, ki se sicer prištevajo med Slovence. Nemci gotovo ne hodijo na slovenske ples!

š. Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici ima v nedeljo, dne 7. t. m., po večernicah v šolskih prostorih svoj občni zbor.

š. Slovenski čebelarji, pozor! Lan-sko leto se je klatil po Spodnjem Štajerskem neki nemški čebelarski potovalni učitelj Oton Riedl, ki je hotel ustanoviti po slovenskem Štajerskem podružnici nemškega čebelarskega društva ter je ta namen vabil kmetje k pristupu. Obetal jim je vse mo-goče! Celo, da dobijo »Slov. čebelarja«. Kakor smo zvedeli, se baje pogaja s »Čebelarskim društvom« v Ljubljani, da bi pre-pustilo list »Slov. čebelarja« za ceno 120 K. Seveda bi ti kulturni nemški gospodje zahtevali 2 K. »Glejte!« — Riedl je tudi ob-ljubil nemškega potovalnega učitelja. Zakaj le, če ga ljudje ne razumejo! — Saj smo si ustanovili lani pripravljelni odbor »Slovenskega čebelarskega društva za Spodnje Štajersko«, ki bo začelo spomladni delovati. Tega se oklenimo! Kot samostalno društvo mora tudi dobiti podporo od države in dežele.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. februarja.

Za splošno, enako in tajno volilno pravico se je izrekla ajdovska podružnica goriškega učiteljskega dne 10. decembra 1903.

Na občnem zboru je stavil ta predlog gosp. Medvedšek. Učitelj Mrmolja se je ustavljal, češ, da novodobna liberalna šola še ni toliko zbistрила ljudi, da bi znali voliti. G. Mošina je pa bil mnenja, da se je mladi rod v šoli že toliko izučil, da je zrel za splošno in enako volilno pravico. Pri glasovanju je bil predlog sprejet.

Slovensko-nemška zveza igra na svojem polomljenem klavirju dalje svoj di-harmonični duet. To je gniljivo: Kadar je »Narod« s svojimi argumenti pri kraju, jih zajemlje iz »Tagespost«, in kadar je glasilo nemško-liberalne misli na kantu, se podpre s požirkom iz »Naroda«. Zdaj pogreva »Tagespost« od nas že kot neresnično zavrnjeno vest, da je katoliško-narodna stranka opu-stila zahtevo volilne reforme. Ni vredno, o tem še kaj izpregovoriti. A ravno tisti dan, ko je »Slov. Narod« izlegel to raco, je pa »Slovenec« objavil pogovor s presv. gosp. knezoškofom ljubljanskim. To je spravilo duet iz takta. »Tagespost« se »ne more do-volj načuditi«, kako more papež isti trenu-tek dovoljevati razširjenje volilne reforme, ko dr. Tavčar trdi, da so jo »klerikalci« že opustili. »Da«, kliče glasilo barona Schwegla, »ali je čudno, da se ljudstvo ne more po-miriti? To je »das Haarsträubendste«, kar se je doslej še storilo v agitaciji!« — Torej lasje gredo pokonci gospodom pri liberalni slovensko-nemški zvezi, ako čujejo, da ni krivično, da naj ima večino v zbornici stranka, ki ima večino v deželi. Ta učinek je ne-škodljiv in ga gospodom privoščimo. Kato-liško-narodna stranka gre nevpognjena svojo pot kot ljudska stranka dalje. To si naj go-spodje zapomnijo, da ne bodo slovenskih mož premagali, ako pošljejo nadnje — čredo časnikaških rac!

Falziifikatorji falzificirajo dalje. Se zdaj trdi »Slov. Narod«, da je sveti oče prepo-vedal slovenskim krščanskim demokratom udeležbo pri političnem delu, ko je vendar v papeževem pismu jasno povedano, da to velja le za Italijo in je sveti oče še posebej to zatrdil. Smejati se moramo liberalnemu Dalai Lamu, ki, sedeč na lončenem tronu liberalne lože, žaluje, da ljubljanski škof in »Slovenčevci« nečejo ubogati papeževega »Motu proprio«. Mi svetujemo, da naj dr. Tavčar pokaže sam, ali verjame »Narodu« ali ne: Ako ima »Narod« prav, mora dr. Tavčar odložiti svoje man-date, kajti, kakor je zatrjeval po dolenj-skih oštarijah, je on boljši katoličan, kakor pa vsi klerikalci. Ako pa dr. Tavčar ne od-loži mandator, je to dokaz, da ima on sam tudi pisarijo »Slov. Naroda« za falzifikat. Torej: Dr. Tavčar ima besedo!

Ljudska stranka. V delirij je padel včerajšnji »Narod«. Pravi, da »na Kranjskem je samo ena ljudska stranka, in ta je narod-no-napredna stranka, ker v ti ima ljud-stvo prvo in zadnjo besedo«. Kako je to, da je dr. Tavčar postal kar naenkrat »ljudski«. Ali ni na Dunaju govoril, da je slovensko ljudstvo zabito? Ali ni v Črnomlju rekel, da je tako nevarno dati neumnemu ljudstvu volilno pravico, kakor nož novorojenemu otroku? In zdaj pravi naenkrat, da je libe-ralna stranka ljudska stranka! A pogledjmo to »ljudstvo«! V Ljubljani triisto Nemcev, po deželi birokratje in učitelji — to je vaše ljudstvo! A pustimo dr. Tavčarju veselje, da je njegova stranka ljudska stranka! Potem pa vune splošno in enako vo-lilno pravico, da bo zmagala — ljudska stranka!

Struška dolina letos ne dobi pod-pore za odvajanje voda, trdi dr. Tavčar. Naznanjamo Struški dolini, da dr. Tavčar vživa v kljub temu 4000 K od svojega »de-lovanja« v deželnem odboru. Naj se torej obrnejo prizadeti do dr. Tavčarja, da iz svo-jega plača, kar jim odreka!

Devetdesetletnica biskupa Stross-mayerja. Danes praznuje slavni biskup Josip Juraj Strossmayer 90letnico svojega rojstva. »Obzora« je izšel tem povodom v slavnostni izdaji. Tudi mi kličemo: Še mnogo let ohrani Bog biskupa Josipa J. Stross-mayerja!

Franjo Bradaška. Iz Zagreba 3. sve-čana. V torek so pokopali tu gosp. Franjo Bradaška, upokojenega gimnazijskega ravnatelja, v 75. letu njegove starosti. Rajnki je bil rojen v Kranju leta 1829. Služil je kot profesor in ravnatelj na gimnaziji v Va-

raždinu, odkoder je prišel za ravnatelja na zagrebško gimnazijo. Tukaj je stopil v pokoj leta 1883, ter je živel iz početka v Gradcu, kasneje pa zopet v Zagrebu. Zadnja leta je bil jako bolan. Zdaj ga je Bog rešil vseh nadlog. Bradaška je bil zgodovinar in zemlje-pisec, ali je malo pisal, pač pa mu je bil jezik lep in slog jednat. Kot profesor in ravnatelj je bil strog in natančen. Pisati je začel v »Slov. Bčeli« zgodovinske sestavke. V »Novicah« je leta 1856. objavil »Kratek pregled starega slovstva hrvaškega« po Ma-žuraniću, v katerem popolnoma odobrava, da so se poprijeli kajkavci književne hrva-ščine, namreč škotavščine. V »Vodnikovem Spomeniku« leta 1859. navaja vzroke, zakaj Slovani niso dosegli moči, ki je primerna njih velikemu številu. Leta 1859. je opisal v »Slov. Glasniku« Zagreb. V »Ljetopisu Matice Slov.« l. 1870. je napisal razpravo o najstarejši zgodovini slovenski. Tudi Trdinovo slovensko zgodovino je pregledal ter dodal nekoliko opomb. Za hrvaško gimnazijo je izdal po Pützu predelani »Primerjajoči zemlje-pis«; ta knjiga se je rabila skozi več let po hrvaških gimnazijah. Ta Bradaškova knjiga je še dandanes znamenita radi zemljepisne hrvaške terminologije, iz katere so kasneji zemljepisci črpali gradivo za svoje knjige. Franjo Bradaška je bil skoraj zadnji od onih zaslužnih slovenskih profesorjev, ki so prišli na Hrvaško na svršetku absolutizma ter za-čeli na početku ustavne dobe pomagati bratom Hrvatom hrvatiti njihove šole. Hrvati še dandanes visoko cenijo delovanje teh pro-fesorjev, kakor so bili: Župić, Valjavec, Tušek, Erjavec, Lipež i. dr. Od te vrle čete živita zdaj samo še Trdina in Fr. Magdič. Tudi pokojnemu Franji Bradaški ostane med Hr-vati trajni spomin. Slava mu!

Vegov spomenik. Osrednji odbor za Vegov spomenik v Ljubljani je vložil proš-njo, da bi smel javno pri raznih prijateljih znanosti in ceniteljih junaških činov nabirati doneske za dostojen spomenik baronu Vegu v Ljubljani. Gospod ministerski predsednik dr. pl. Körber je kot minister za notranje posle dal dovoljenje z odlokom z dne 27. ja-nuarja štev. 393. Dotični daljši poziv osred-njega odbora objavimo prihodnjik.

Potočnjak oproščen. O tem se nam še piše iz Zagreba: Dr. Potočnjakova pravda je zanimala vso Hrvatsko zaradi vzrokov, iz katerih je nastala ta pravda. Ker je bila razsodba tajna, zbralo se je le nekaj prijateljev dr. Potočnjaka v sodni dvorani. Razsodba, da je Potočnjak oproščen, je vzbudila veselo senzacijo. Drž. pravdnik je izjavil, da se pritoži proti tej razsodbi. Pred-sednik Radivojevič: »Proti razsodbi v ce-loti?« Drž. pravdnik Gjurišić nevojen: »Da, v celoti«. Na ulici se je zbralo več občin-stva, ki je oba obtožena živahno pozdrav-ljalo. Celo neznane osebe so dr. Potočnjaku stiskale roko.

Za živinorejce. Splošno se čujejo pritožbe, da primanjkuje plemenitih bikov. — Da se temu za živinorejo občutnemu ne-dostatku v okom pride, odredila je deželna vlada, da morajo vse občine, katere še do sedaj nimajo zadoštno število plemenjakov, iste najkasneje do konca februarja t. l. naro-čiti, sicer bodo občinski predstojniki zvani na odgovor, oziroma jih bode začela občutna kazen. — S tem bo za rejo govedi storjen precejšen korak naprej.

Prodajalci, osobito po deželi, se svaré, naj ne naročajo in prodajajo cakerina in jednakihi stvari, ker je prodajanje teh kaznivo in bo politična oblast dotičnike v smislu obrtnega reda strogo kaznovala.

Učiteljske vesti. S 1. januarjem tek. leta so bili pomaknjeni v višji plačilni razred in sicer v prvi razred: Ivan Pokoren, Anton Pavčič, Franc Kovač, Jakob Osterman, Josip Čepuder, Ivan Bele, El-mund Lahainer, Franc Pfeifer, Josip Bazlaj, Roza Junis, Juraj Režek, Andrej Kmet, Jer-nej Ravnihar, Franc Kranjc, Leopold Pun-čuh in Leopoldina Rozman. V drugi plačilni razred: Avgust Stefančič, Jurij Erker (učitelj), Jurij Erker (nadučitelj), Ivana Wohinz, Janko Toman, Franc Gala, Vinko Paternost, Marija Bazlaj, Avgust Pirc, Janko Rudolf, Josip Ažman, Alojzij Erker, Anton Likozar, Franc Luznar, Janja Miklav-čič, Mihael Kabaj, Ivana Bag, Matija Krau-land, Josip Petrič, Mhaela Razinger, Franc Kalan, Janez Jeglič, Josip Turk, Ivan Bajec in Ivan Jaklič. V tretji plačilni razred: Franja Žebre, Antonija Wohinz, Franc Škulj, Vincencija Pupis, Josipina Su-stariš, Marija Mohorčič, Emilija Wrus, Olga Kobau, Adolf Sadar, Ida Mally, Hermina Megušar, Jakobina Naglas, Ana Vrašovec, Franc Grailand, Ivan Lakner, Franc Lavti-žar, Apolonija Fatur, Ana Jereb, Kornelija Igljč, Marija Sešark, Serafina Jamšek, Albina

Prevc, Ernestina Rekar, Jakob Slapar, Julij Slapšak, Marija Baudek, Matilda Gebauer, Franc Potokar, Anton Smerdelj, Josip Samide, Franc Jordan, Franc Borštnik, Alojzij Gorjup, Engelbert Kavčič, Ivan Baraga, Ivan Stupica. — Vseh učiteljev (učiteljic) je uvrščenih v 1. razred 71, v 2. razred 107, v 3. razred 214 in v 4. razred 174.

— **Maščevanje zapuščenih ženske.** V Trstu je vrgla v obraz kovaču Josipu Hmelaku iz Smarij pri Vipavi vrček žveplene kisline šivilja Karolina Lozer, kateri je Hmelak 17 let obljuboval, da jo bo vzel, a se je hotel sedaj poročiti z neko drugo. Hmelaku je obraz grozovito razdejan.

— **Predor za železnico.** Iz Hudejužne ob Baci se nam poroča: Dne 26. m. m. ravno ob polnoči so predrl skozi 324 m dolg predor. Drugi dan je bila velika slavnost. Voditelj zgradbe je priredil v veliki baraki večerjo za 87 delavcev, katere so se udeležili tudi inženjerji. Dne 15. svečana bodo v baraki veselica s šaljivo pošto. Pri veselici igra vojaška godba iz Gorice. Čisti dobiček je namenjen za spomenik zgradbe v Hudižužini. Ponesrečil se je v soboto delavec Tomaž Kemperle; odpeljali so ga v bolnišnico pri Tolminu.

— **Jetika in poštni promet.** Ker je poštna uprava spoznala nevarnost, v kateri so vedno poštni uslužbenci, da se nalezajo jetike, izdala je najvišja poštna uprava navodila, kako se naj varujejo njeni uslužbenci jetike, poštним uradom pa je zapovedala, naj strogo pazijo, da se vse varstvene naprave vestno vrše.

— **Nesreča.** Dne 1. t. m. se je ponesrečil Jože Kovačič, volar poljedelske šole na Grmu. Napravljaj je rezanico, in slamorezni stroj mu je za pestjo odrezal roko. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

— **Nagla smrt.** V Mirni peči je včeraj nenadoma umrl upokojeni orožniški stražmešter Vinko Kašparovskij. Vzrok smrti neznan.

— **Vlada in trgovina s mesom.** Z Dunaja poročajo: Vlada je prepovedala uvoz in prodajo cenenejšega argentinskega mesa, katerega prva pošiljatev je že došla na Dunaj. Vložen je rekurz. V slučaju, da rekurz ne obvelja, hočejo na Dunaju naročiti meso iz ameriških Združenih držav. Vlada za znižanje cen domačemu mesu predlaga pomnožitev prodajalnic mesa in pravi, da bo sama skušala oživotvoriti veliko samostojno klavniško podjetje, ako občina ne stori korakov proti podražitju mesa.

— **Hrvatske novice.** Stjepan Radić je bil pri cesarju v avdijenci, katerega je prosil, naj mu odpusti nasledke preostanih političnih kazni. Cesar je razloge g. Radića prijazno poslušal in naposled dejal: „Dobro, dobro!“ — Predsednik hrvatskega sabora, Vaso Gjurčević, namerava baje odstopiti in se popolnoma posvetiti odvetništvu. — Ljudskega shoda v Vrbanji se je udeležilo 4000 ljudi. — Koncert za istrsko družbo sv. Cirila in Metoda je donesel v Zagrebu čistega dohodka 5075 K 33 vin. — K smrtini vislicah je obsojen v Sarajevu mizar Dimšo Dragičević, ki je zabodel mizarja Dimitrija Kulundžića v njegovi delavnici. — Gospa Polakova je v Zagrebu obolela. Repertoar je gledališče moralo radi tega spremeniti.

— **Razpisane službe.** Na okrajnem sodišču v Sežani je razpisano mesto pristava. — Na dvorazredni mešani ljudski šoli v Dubašnici (Istra) s hrvatskim učnim jezikom je razpisano mesto učitelja-voditelja.

— **Osebnosti.** Gospod Josip Milovčič, deželni sodnik svetnik v Gorici, je imenovan višjim deželnim svetnikom v Trstu. — Častnim članom je izvolil občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Motniku č. g. župnika Jerneja Zupanca.

— **Pogorelo je v Radomlju mlademu** Kotniku gospodarsko poslopje na Svečnici zjutraj zgodaj — en dan pred poroko. Žalostno!

Ljubljanske novice.

Hrvatski akademiki v Ljubljani. Včeraj popoldne se je vršil v restavracijskih prostorih »Narod. doma« banket na čast došlim hrvatskim akademikom. Udeležilo se ga je čez 80 akademikov. V imenu slovenskega dijaštva je nazdravil Hrvatom gospod Kuhelj, ki se je spominjal boja hrvatskega naroda proti madjaronskemu nasilstvu. V tem boju smo se mi Slovenci zavzeli za Hrvate ne le iz simpatije, ki jo gojimo do zatiranih, ampak vsled bratske ljubavi, ki družijo nas Slovence in Hrvate. V imenu hrvatskega dijaštva je nazdravil slovenskemu dijaštvu in Slovincem predsednik hrv. akad. društva g. Mško Derkoss. Vrstile so se navdušene hrvatske pesmi »Slovenec in Hrvat«, »Bog in Hrvat«. Nato so si hrvatski gostje v družbi slovenskih akademikov ogledali prostore v »Narod. domu«, nakar so odšli ogledovat v Ljubljano. Toda, žalibog, je bilo vreme včeraj silno neugodno. Zvečer je bil v »Narod. domu« veliki kon-

cert hrvaških vseučiliščnikov, ki je vspel povoljno. Lepa je bila misel, da so nas prišli sinovi posestrime Hrvatske pozdravit s pesmijo. Razplamtelo je to v naših srcih sladka čustva in porajala se nam je želja, da bi imeli večkrat priliko objeti v svojem naročju drage nam brate. Ko je donela hrvatska pesem po dvorani, smo se čutili ponosne in močne, videli smo zopet enkrat sliko naše bratske vzajemnosti, in vroče želimo, da bi vez med nami bila vedno oja. Pesem hrvatska je raznetila naša srca, ti topli in pristrčni akordi, prihajajoči iz grl mladih hrvatskih sokolov, so vzbudili pri poslušalcih cel vihar navdušenja. A to ni bilo petje kakih navadnih pevcev, boljših diletantov, temveč bila je že umetnost, velika virtuoznost, ki je zvenela iz pesmi, iz tamburice in ki je mamila naše duše. Pevski zbor, ki je nastopil pod vodstvom gospoda Stražničkovega, je pel jako eksaktno, z iskrenim čuvstvom in umetniškim povdarčkom. Jako so nis tudi navdušili tamburaši. Nismo čuli v Ljubljani zlepa tako preciznega in umetniškega udarjanja na tamburice kakor sinoči. Hrvatoma je tamburica »puška i mač«, to je jugoslovanski narodni inštrument, v njem spi takorekoč duša hrvatskega naroda. Nastopal je tamburaški zbor pod vodstvom g. Mar. Horvata in vzbujal v vsako točko viharno ploskanje. Pevski, ravnotako tamburaški zbor, je moral na burno zahtevanje par točk dodati. Splošno je bil sinočni koncert krasen, vspel je nepričakovano dobro. Hrvatski bratje so nas navdušili, hrvatska pesem, jasna in vžigajoča, nas je očarala. Koncert je bil jako dobro obiskan; sedeži vsi razprodani. Pred koncertom je gospa dr. Tavčarjeva pozdravila goste imenom Ciril Metodove podružnice; zahvalil se ji je gosp. M. Derkoss, predsednik »Mladosti« ter ji poklonil kito cvetja. Po koncertu je bil ples do jutra. Danes ob 11. uri popoldne je bil v »Narodnem domu« komerz dijaštva. Pri komerzu je svirala društvena godba in udarjali so hrvatski tamburaši. Izpregovorila se je marsikatera napitnica in navdušena beseda. Hrvatski akademiki so odpeljejo danes ponoči.

Boj v Ljubljani. Dneš popoldne je na šentpeterskem mostu skočil neki delavsko oblečen človek v Ljubljano. Ker je takrat prišel mimo oddelk brambovcv in je nadporočnik Cvirin videl človeka v vodi, je pozval vojakke, če ima kdo pogum skočiti v vodo in človeka rešiti. Korporal Franc Afšič je nato takoj skočil v vodo in plaval za potapljaščin se človekom. Ko je priplaval do njega, ga je zgrabil, ali ta se ga je tako oklenil, da sta oba izginila pod vodo. Sedaj je skočil še četovodja Anton Ropena v vodo, ki je oba privlekel do brega, kjer so mu še drugi vojakji pomagali, ju spraviti na breg. Delavec, ki je skočil v vodo, je Ignacij Okstajner iz Samobora, ter je šele prišel v Ljubljano za delom. Ko so ga rešili, je dejal, da si hoče na vsak način končati življenje. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

Poročil se je včeraj v Ljubljani tovarnar slavnikov v Malem Mengšu g. Jožef Stemberger z vdovo gospo Filomeno Mellitzer. — Posestnik gosp. Ludovik Modic iz fare Stari trg pri Ložu se je poročil v Ljubljani z gđ. Marijo Zigmund.

Umrli je danes opoldne Ivan Flegar, zvesti član »Slov. katol. del. društva«, ki je bil skozi 34 let v službi pri g. Mathianu. N. p. v. m. l.

Letošnja »Slavčeva« maskarada nadkri lila je s svojim smnjem gotovo vse prejšnje in zavzema posebno v dekoracijskem oziru eno najoriginalnejših dosežanj maskarad. »Suha« roba je nadomestovala okraske in bila vsestransko ne le samo okusno, temveč celo umetno razdeljena v opremo dvorane. »Slavcu« moramo le čestitati pri taki pogoditvi. Le en pogled v dvorano nam je zadostoval, da sta bila v dekoracijskem oddelku prava mojstra — umetnika: gg. Götzl in Puc. Posamni predmeti tvorili so kaj smiselno skupino, vsled česar je bilo društvu mnogo stroškov prihranjenih. Obisk je bil jednak prejšnjih let — le maske so bile letos nekoliko skromnejše. Sicer so bile lepe skupine, ki so bile za smenj posebno primerne, kajti tako redkega smenja ne smejo zamuditi ne ribniški suhorobci z ženami, ne »veliki cirкуси«, katerih eden največji na svetu je Oala-Gon s prvimi nedosežnimi atleti in telovadci, klovnji, bedestim Avgustom in drugim osebom. Ravnatelj Riga ni žel posebnih pohvale s svojim premalo dresiranimi svecem, ker živali ni dišal »Narodni dom«, temmanj pa še slovenski jezik, ki ga je tako plašil kot plaši njega pravega lastnika. Vajen je le kazinskega ozračja. — Seveda so prihiteli tudi: ribič z boljšo polovico, Napolitanec z belim in rjavim medvedom, 2 Grkinji, Crnogorec z družico, Dalmatinci, Belokranjci, Spanjolka, Poljakinja in celo 2 krivonosna »šifuta« sta prihitela iz daljnje Poljske, da bi odnesla kaj kranjskih »grošev«. Publicist »Dreiteufel« je spodbudil smenja oznanjeval ljudstvu županove odredbe. Videti je bilo dalje snažilca čevljev s pomočniki, onemoglega invalida, prosečega s staro lajno milo-

darov, dmnikarja, huzarja, frančiškanka, pastorka, razne branjeve, mične bebeje, spretnega ženskega postilijona, ženskega mefista, kraljico ledu, pajka, domino, harlekinko i. dr. Zane z Iblane je marsikako »kroftno« povedal in bi še »kroftneje« udrihal, da ne bi mu »Zefka« ves čas zgage delala s pohujšljivim vedenjem, pustivša njega kot starca popolnoma v nemar in bila tudi večkrat aretirana vsled tatvine. Žandarmi in vaški policaji imeli so veliko posla z vaškimi lumpom in drugimi sejm-skimi tatovi. Ob vaški krčmi vlekel je zopet nekdo harmoniko, da je drvelo staro in mlado na ples. Razni drugi godeci so tuhtam jačili takt. Čtorko z raznimi finali je spretno aranžiral gospod Ed. Stuchly, gosp. Alb. Debevec pa pri oddelkih četvorke pazil na korektnost. Povprečno je plesalo četvorko po 60 parov, posetnikov maskarade je bilo pa krog 800. Priznati moramo, da je »Slavčeva« maskarada ena najpristopnejših v Ljubljani, kjer je najti vsakakor dostojne in odkrite zabave. Vse priznanje slavnemu odboru in predsedniku gosp. Dražilu, kateri se na straži nikakega truda!

Uvedba postopanja v dokaz smrti. Uradni list razglaš: Marija Hauptmann, rojena dne 25. avgusta 1841 v Ljubljani, sv. Petra predmestje št. 84, kot zakonska hči pleškarja Josipa Hauptmanna in njegove žene Urše, rojene Trontelj, odpotovala je okoli leta 1865. iz Ljubljane. Poročila se je baie v Neusatzu z nekim Mocher. Do leta 1873. bivala je v Belgradu, potem se je pa neznanu kam podala in o njej se več slišalo ni. Ker je verjetno, da je Marija Hauptmann umrla, uvaja se po prošnji njenega popolbrata g. Adolfa Hauptmanna, tovarnarja v Ljubljani, postopanje v dokaz smrti pogrešane. Vsakdo se torej pozivlja, da sporoči do dne 1. aprila 1905 sodišču ali skrbniku Ludoviku Widmayerju na Rastjevi cesti, kar bi vedel o pogrešanju. Po preteku tega roka in po vzprejemu dokazov razsodilo se bo o dokazu smrti.

Poskušena goljufija. Dne 30. m. m. prišlo je k župniku Alojziju Staretu zelo mlado dekle, češ, da jo je poslala gospa F. S., kateri je župnik stric, da bi ji dal 20 kron. Župniku se je dekle sumljivo zdelo in on ni dal denarja. Pri svoji nečakini se je potem prepričal, da je prav storil, kajti ona ni bila poslana nikogar po denar. Policija je mlado goljufico zasledila.

S ceste. Hlapec Mihael Možina, v službi pri Turku na sv. Petra cesti št. 74, pripehial je včeraj zvečer precej vinjen smeti po Elizabetni cesti. V pijanosti je padel z voza, nakar sta se mu konja splašila in zdirjala na Poljansko cesto, kjer ju je prijel tapetnik Karol Dostal in jih izročil potem drugemu Turkovemu hlapcu. Možina se je pri padcu močno poškodoval.

Okrađeni profesor. Profesorju dr. Ma. Keimiljanu Mandlu na Tržaški cesti št. 33 je bilo iz kuhinje in podstrešja ukradenega več perila, zaznamovanega s črkami M. B. Tatvine sumljiva je neka bivša profesorjeva služkinja.

Zakaj pa siliti v kazino? Hlapci raznih tukajšnjih prodajalnic so imeli na Svečnico ples v — kazini. Prejšnja leta so smeli imeti na plesišču v steklenem kazinskem salonu tudi slovenske zastave, letos je restavrater Eder odločno zahteval, da se slovenske zastave morajo odstraniti. Slovenski prireditelji so se ponižali in odstranili slovenske zastave. Zvečer je restavrater Eder svoje goste še s tem strahoval, da je dal na mize — vžgalice »südmärke«. Toliko v dokaz, da je gostilna v kazini v tesni zvezi s kazino in njenimi stremljenji, akoravno »Narod« to taji, kedar gre njegovim pristašem za nohte.

Predpustna kronika. Letošnji predpust je v Ljubljani povsod živahen. Veselica uslužbencev električne cestne železnice se je v ponedeljek zvečer na starem strelišču zelo povoljno obnesla. Pri tej veselici je svirala cela društvena godba. Kakor čujemo, je tudi gmotni uspeh te zabave dokaj povoljen. — V restavracijskih prostorih hotela Gražar je priredil restavrater g. De Schia v včeraj večer plesni venček v velikem obsegu ki je bil nad vse mnogobrojno obiskan. Gostje so se zelo pohvalno izražali.

Vstopnice za trgovski ples. ki ga priredi slovensko trgovsko društvo »Merkur« v soboto, dne 6. februarja, v veliki dvorani »Narodnega doma«, se dobe proti izkazu valabila v trgovinah trdk Grčar & Mejaš in J. Lozer v Ljubljani.

Izgubljeno. Guvernanta Ivana Visjak, stan. v Gosposkih ulicah št. 3 je izgubila dne 1. t. m. na Mestnem trgu srebrno uro. — Na Krakovskem nasipu je bilo najdeno več kosov obleke. — Desetnik Franc Grahar je izgubil v nedeljo zvečer na Rudcekega cesti zlat prstan. — Na poti od Mestnega trga do tobačne tovarne izgubil je dne 1. t. m. strugar Mat. Pleško, stan. v Hrenovih ulicah št. 12 srebrno žepno uro.

Napad na Dunajski cesti. Včeraj zjutraj je bila na Dunajski cesti napadena mlekarica, ko je peljala mleko v Ljubljano. Neki surovež jo je udaril po glavi z »betico«. Taka

surovost proti ženski, ki se na vse zgodaj trudi za par krajcarjev zaslužka, je pač skrajne obsodbe vredna.

Književnost in umetnost.

* **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se poje na čast hrvaškim gostom hrvatska opera Jos. Mandića v dveh dejanjih s prologom in epilogo »Peter Svadič«. — V soboto, dne 6. t. m., Govekarjeva narodna igra s petjem »Deseti brat«. — Prihodnji teden se poje Meyerbeerova opera »Afričanka«. — Drama študira sedaj dve veliki in krasni noviteti: »Monno Vanno« M. Masterlincka in »Vstajenje« L. Tolstega.

Vojna ali mir?

O ruskem odgovoru na japonsko noto se govori, da daje Japonski nepričakovano mnogo koncesij, ki so takšne, da bo vojna najbrže preprečena. A Japan gre vedno dalje, dasi je prepričan o resni mirovni volji ruskega carja. Zahteva, da mu da Rusija obvezno, pisano izjavo, da priznava glede Mandčurije kitajsko nadvlado, ako pa te ne dobi, hoče Japan pogajanja pretrgati. — Zakasnitev ruskega odgovora dokazuje, da se je vojeval ester boj med rusko miroljubno in bojevito stranko, a skoraj gotovo prva triumfirala.

Zadnje brzojavke:

Petrograd. Iz Vladivostoka se poroča: V pristanišču stoječe bojne ladje so popolnoma oborožene in preskrbljene s potrebnim. Ladje so pripravljene vsak čas odpluti.

London. »Daily Telegraph« poroča iz Tokio: Iz Pekinga se brzojavlja, da je Juan Šihkaj odložil čast državnega šefa, ker so se uradniki protivili njegovemu načrtu o vojni reformi. Vendar pa še ostane pešiški guverner.

London. »Times« poroča iz Tokio: Neki ukaz zapoveduje, naj se japonski armadi in mornarici izplačuje vojna plača. Japonski poštni uradniki niso dobili nobenega uradnega povelja, naj se preneha s prevažanjem blaga na sibirsko železnico.

Vladivostok. »Vostočni Vjestnik« poroča: Železniško progo Seoul-Fusan so zasledile japonske straže. Tudi so bile odposlane v Seoul japonske čete, da varujejo japonske misijonarje.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Prvo prekomorsko meso je prišlo na dunajski trg včeraj. — Strada joče mesto. Ker se je nad mestom Lanhonat v Algeriji vtrgal oblak ter je vse razdejal, grozi mestu lakota. 6000 mestnim prebivalcem je zmanjkalo živeža. Kakor se poroča, je poslala francoska vlada tja ekspedicijo z živežem. — Nemška zloba. Nemci so raztrobili, da pride Ciril Metodova hranilnica v Brnu v konkurz, kar sve ni res, ker je denarno stanje hranilnice jako ugodno. Kljub temu sedaj na stotine ljudi vzdiguje denar iz hranilnice. — Stavka v Budimpešti 200 mizarjev. — Nevihta. Iz Bresta na Francoskem se poroča, da so valovi odnesli zemeljsko ost Pienmart. Več parnikov se je potopilo. — Razgrajajoči tretjeletniki. Iz Požuna se poroča, da se je 10 tretjeletnikov tamkajšnega huzarskega polka štev. 5 2. t. m. popolnoma upijano ter zasmehovalo predstojnika, ki jim je zapovedal, naj se vrnejo v vojašnico. Ko je ta potegnil sabljo, vrgli so ga na tla in pretepali. Sled oddelku lovcev pod vodstvom nadporočnika se je posrečilo prijeti razgrajade. — Zastrupljenje v Darmstadt. Od 17 obolelih oseb jih je od sedaj umrlo 11. Tri osebe so ozdravele, tri pa so še nevarno bolne. — Radi izbruha ognjenika Meripi na Bstaviji je pokončanih več vasi. Stevilo ponesrečenecv še ni znano. Prebivalci so bežali proti obrežju. — O nadvojvodi Jožefu Ferdinandu poroča graška »Tagespost«, da se želi poročiti z hčerjo dunajskega restavraterja Mitzko. Restavrater Mitko izjavlja, da o ljubaznem razmerju ne more biti govora. Nadvojvoda se je seznanil z njegovo hčerjo v Porečah in se večkrat z njo sestel na plesih. — Češki visokošolski kurzi na Dunaju. Društvo »Čenska beseda« na Dunaju priredi za dunajske Čehe visokošolske kurze. Profesorji praškega vseučilišča in brnske tehnike bodo predavali ob nedeljah popoldne. — Pivovar nar zažgal svojo tovarno. Iz Reimsa se poroča, da je v Vitry pogorela neka velika pivovarna. Pod pivovarniškimi razvalinami so našli ognjegazici mrtvega pivovarja. Preiskava je dokazala, da si je sam končal življenje potem, ko je zažgal tovarno na treh krajih. — Ženska ognjegaška na čel-nica. Kakor se poroča iz Vodnjana, izvolilo je tamkajšnje prostovoljno gasilno društvo neko gostilničarko za načelnico. —

100 oseb zastrupljenih. Podžupan v Lugosu je dobil iz Obrečca. Marge in Glumboka v okraju Krasso Szereny na Ogrskem poročilo, da je tamkaj zbolelo nad 100 oseb radi zastrupljenja in jih je več že tudi umrlo. Preiskava je dokazala, da je zastrupljenje povzročilo zavijanje prehudega žganja. Da bi bilo žganje močnejše, oblili so tamkajšnji varilci žganja notranjo stran kotla s svinjcem, ki se je nato spojil z žganjem.

Kamniške novice.

Km „Slovenski Narod“ in naš dekan. „Slovenski Narod“ pačskamniškim gosp. dekanom nima sreče. V št. 23, dne 29. januarja piše doslovno: „Tako prvi mrlič, katerega je moral pokopati, je bil nezakonski otrok. Človek bi mislil, da to ni nič hudega za kakšnega postopaškega farja, ako mora prvega v novem letu pokopati nezakonskega otroka. Toda vara se, kdor tako misli. Naš tehant je v svojem velikanškem devištvu prav po tehantovski navadi vpil nad lastnico pogrebnega zavoda, zakaj da mora ravno on nezakonskega otroka prvega v letu pokopati... Sedaj pa čuj slovenska inteligenca in čitaj to le:

Izjava!

Podpisana Frančiška Molka, lastnica pogrebnega zavoda v Kamniku, izjavljam, da je popolnoma neresnica, kar piše „Sl. Narod“ v petek dne 29. januarja o gosp. dekanu kamniškem.

Res pa je, da gosp. dekan ni vpil še nikdar nad menoj, da o omenjenem nezakonskem otroku jaz z njim niti besedice nisem govorila, da ga ni pokopal g. dekan, ampak g. kaplan.

Res čudno je, kako more „Sl. Narod“ take neresnice iz Kamnika v svet pošiljati.

V Kamniku, dne 31. jan. 1904.

Frančiška Molka,

lastnica pogrebnega zavoda v Kamniku.

Darovi.

Prostovoljni darovi za bedne Makedonce.

Darovali so p. n. dobrotniki:

Peter Madič, Jarše, 300 K; Vinko Majdič, Kranj, 40 K; Edmund Kavčič, trgovec, Ljubljana, 100 K; dekan Lavrenčič, Kamnik, 20 K; prelat Rozman, Ljubljana, 10 K; župnik Žužek, Vodice, 20 K; dr. Lončar, Kranj, 2 K; župnik Meško, 5 K; katehet Smrekar, 5 K; Ivan Kobal, Logatec, 20 K; gospa Sumi, tovarnarica, Ljubljana, 20 K; prof. pl. Sercl, 20 K; gospiča B. Z., Ljubljana, 2 K; nadinženir Žužek, 10 K; gđc. Karlin, Gradišče, tovarna Sumi, 20 K.

Bog jim povrni!

Darovi poslani našemu upravnštvu.

Za družbo sv. Cirila in Metod. V včerajšnjem izkazu se je vrinila pomota. Ime R. R. R. naj se čita pravilno R. R. R., spediter na Dunajski cesti v Ljubljani, ki je podaril za omenjeno družbo 10 K.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj, 4. febr. V današnji seji avstrijske delegacije je bil sprejet kredit za okupacijske dežele. Poročevalec dr. Šusteršič je v daljšem govoru podrobno in jasno razložil razmere v okupacijskih deželah. Jutri je na vrsti proračun mornarice. Nadaljna seja bo dne 16. t. m.

Dunaj, 4. januarja. Pri včerajšnjem občnem zboru avstro-ogrske banke je bilo navzočih 96 zastopnikov čeških denarnih zavodov.

Dunaj, 4. februarja. Pri včerajšnjem občnem zboru avstro-ogrske banke so Čehi zahtevali v generalnem svetu svojega zastopnika. Poročilo ravnateljstva je bilo po ostri debati odobreno.

Dunaj, 4. januarja. V današnji seji delegacije je minister Burian ugovarjal raznim pritožbam posebno B. ankinijevim, o katerih je dejal, da niso opravičene. Branil je vseskozi stališče bosanske vlade tudi glede lesne trgovine, o kateri je trdil, da je pravilna in racijonalna.

Radeče pri Zidanem mostu, 4. februarja. Danes ob 4. uri zjutraj je

umrl učitelj g. Leopold Potreb. bin. Pogreb v soboto popoldne ob 2. uri.

Praga, 4. februarja. Tu se dne 13. t. m. snide izvrševalni odbor mladočeške stranke. Baval se bo z včerajšnjimi sklepi češke parlamentarne komisije ter skoro gotovo odobril, da češki poslanci zopet prično občeovati s Körberjem. V parlamentarnih krogih se nadejajo, da pride do sporazumljenja mej Čehi in vlado.

Frankobrod na M., 4. februarja. Vzhodnoazijska zadeva se tu vedno resnejše razmotriva. Na dvornem plesu je rekel ruski car nekemu diplomatu, ki mu je izrazil veselje, da Rusija kaže toliko miroljubnosti: „Da, da, ali vse ima svoje meje.“

Belgrad, 4. febr. Gruicevo ministristvo je odstopilo; kralj je odstop sprejel ter predsedstvo skupščine za popoldne povabil v palačo na razgovor.

Belgrad, 4. februarja. Ministrska kriza bo trajala nekaj dni. Predsedstvo je bilo včeraj zvečer pri kralju. V kombinaciji sta tudi Protić in Pasić.

Belgrad, 4. febr. General Gruić sestavi novo ministristvo.

London, 4. februarja. Ruski cesarski namestnik je dobil povelje, da sme, kadarkoli smatra za umestno, vojsko pričeti na svojo roko. Ko je japonski poslanik to čul, poročal je, da se je položaj poostiril.

Port Arthur, 4. febr. Rusko vojno brodovje je tu zbrano in pripravljeno za odhod. Vsa infanterija je mobilizirana.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
3	9. zveč.	732.2	10.1	p. m. jz. h.	obl.	
4	7. zjut.	731.5	10.2	sr. jz. h.	del. jasno	0.0
	2. popol.	730.4	12.6	p. m. jz. h.	obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 8.2° normale — 1.4°

Javna zahvala.

Slavna hranilnica in posojilnica v Stari Loki dovolila in izplačala je prostovoljnemu gasilnemu društvu v Stari Loki v svrhu nabave prepotrebne voza za moštvo in orodje 200 kron podpore.

Za ta velikodušni dar izreka udano podpisano načelnštvo v smislu sklepa občnega zbora z dne 2. februarja t. l. javnim potom najiskrenejšo zahvalo in opomni, da se je voz za moštvo in orodje z vsem potrebnim orodjem vred že naročil.

V Stari Loki, dne 3. febr. 1904.

181 1—1

Za načelnštvo

Franč Dolenc, n. p. načelnik.

Samo za 60 kr. pol kile gosjega perja.

To gosje perje je sivo, popolnoma novo, z roko skubljeno, gotovo za porabo. Pol kile stane samo 60 kr., boljše kakovosti samo 70 kr. Pošiljate na poskušnjo s petimi kilogrami se razpošiljajo po poštne povzetju J. Krassa, trgovina s posteljnimi perjem, Smičov pri Pragi (810). Zamena dovoljena. 180 1

V Frisch-ovi hiši na Marijinem trgu št. 3 se z majskim terminom

odda

179 1—1

vogelno stanovanje

v III. nadstropju, obstoječe iz 4 sob, pred sobe in pritliklin.

Poziv se ravnotam v prodajalni

Služba organista

se tu odda.

Mora biti poštenjak — dober orglavec in pevec ter sposoben učiti v šoli.

Štanga pri Litiji.

174 3—2

Mih. Saje, župnik.

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.,

trgovina železnin in kovin,
Ljubljana, Valvasorjev trg 6.

Velika izbira
kuhinjske posode, nožev, vilic
in sploh v gospodinjstvo spada-
jočih predmetov. 1538 12—10

Izborna pijača

je 1697 10—7

Talanda-Ceylon-čaj

Ne učinkuje vznemirljivo, marveč pomirljivo na duha in telo.

Štev. 1 v zavojih od 20, 50, 125 vinarjev.

„ 2 „ „ 24, 60, 150 „

„ 3 „ „ 32, 80, 200 „

v vsaki večji drogueriji in trgovini za špecerijo

Zelo ugodna prilika!

171

Le dokler j- še kaj zaloge ene pošiljate švicarskih vezenin za perilo in posteljno opravo, se prodajajo iste po globoko znižanih cenah.

3—2

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra c. 8, trgovina perila nasp. hot. Lloyd.

177

Tovarna za kis

4—2

oskrbljena z vsemi potrebnimi pripravami se takoj po ceni prodaja. Več se izve v upravnštvu tega lista.

1. maja 1904

se odda v našem krasno povsem novo

stanovanje

z 2 velikima in eno manjšo sobo z vsemi drugimi pritliklinami blizu cerkve sv. Petra. Okolu hiše vrt. Več pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“. 161 3—3

Mlekarska zadruga

v Kočah p. Slavini na Notranjskem

kupi

od kake hranilnice ali posojilnice

že rabljeno železno blagajno

167 3—2 za primerno ceno.

796 100—67

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrovani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

HANNS KONRAD

Nik.-rem. ura gl. 2.50 3.—, 3.50. Za vsako ure 3 leta pism. jam.

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 520, Češko.

Red Star Line

Anversa New York

Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobiti je v moji pisarni, Kolodvorske ulice šte. 41.

35 5

Karol Rebek

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik

„Proge Rudeče Zvezde“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41,

od južnega kolodvora druga hiša na desno.

Najkrajša, najceneja in najboljša vožnja v

Ameriko

je na brzoparnikih te linije

Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.

Karol Rebek.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri zbiranju, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal navšeti za dosede kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 134 290